

# ROTEN TILL DET GODÅ

Hur man skapar hållbar tillväxt genom trädplantering



“Agroforestry, som en del av ett klimatsmart jordbruk, är ett utmärkt sätt att bidra till att lösa trippelutmaningen att trygga livsmedelsförsörjningen, att minska jordbrukets sårbarhet och öka dess anpassningsförmåga till klimatförändringen.”

Jakob Lundberg, ansvarig för FAO:s informationsverksamhet i Norden; FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation

I din hand håller du en bok om klimatkompensation med betoning på träd. Det finns många bra sätt att ta klimatansvar. Vi vill lyfta fram ett som förtjänar att uppmärksammas lite extra.

# Vi ser klimatkompensation som ett lönsamt hållbarhetsarbete

Det finns inga skäl att smygga med att man klimatkompenserar. Aktiv kommunikation kan ge affärsnytta.

Genom att klimatkompensera skapar man klimatnytta. Men vi tycker man ska ha högre ambitioner än så. Kompensationen ska ge mer. Genom att den kopplas till affärerna blir det inte bara en kostnad utan också en intäkt. Vi menar att försäljningen och kundernas lojalitet ska öka, varumärket förbättras, konkurrenskraften stärkas, motivationen hos personalen växa. Kort och gott: det ska bli positivt i räkenskaper.

U&We är ett av de ledande konsultföretagen inom miljö, klimat och hållbarhet. Verksamheten startade redan 1995. Vi har hunnit samla på oss erfarenheter från en lång rad olika branscher och typer av uppdrag. Erfarenheter som kommer våra kunder till godo.

Arbetet med klimatfrågor har vi samlat under varumärket ZeroMission, vilket handlar om allt från uppmätning av klimatfotavtryck, till klimatstrategier och reduceringsmål till klimatkompensation, kommunikation och utbildning.

U&We är den största leverantören av Plan Vivo-certifierade trädplanteringsprojekt i Sverige. Faktiskt i hela världen. Genom att vi också erbjuder energiprojekt av hög kvalitet har våra kunder möjlighet att välja projekt som passar deras affärsverksamhet.

Ur ett globalt perspektiv är skogar oerhört viktiga. Utöver att de binder stora mängder koldioxid, ger de skugga och ett jämnare klimat, reglerar vattenhållning, förhindrar jorderosion, bromsar häftiga regnflöden, stärker biologisk mångfald liksom ger mat, medicin och material till byggnation och möbler. Allt det som kallas ekosystemtjänster.

U&We brinner för att göra insatser för skogen, eftersom avverkningen av skog orsakar näst intill en femtedel av klimatförändringen. Att hejda avskogningen liksom att plantera träd blir därför en synnerligen viktig åtgärd när det gäller att häva klimatförändringarna.

Under senare år har det blivit populärt att köpa kompensation i form av trädplantering och i allt högre grad också bevarande av skog. Ett skäl är att trädprojekt har så många plusvärden. Vi är stolta över att ha varit med att skapa den marknaden i Sverige.

I den här skriften reder vi ut begreppen när det gäller träd och trädplantering som form för klimatkompensation. Vi berättar också hur vi arbetar med klimatfrågor. Om du ändå inte får svar på alla frågor får du gärna kontakta oss!

## tips!

Vi skriver alltid en avsiktsförklaring med våra kunder som innebär att kompensation inte är den enda åtgärd man vidtar, utan ingår i ett paket av åtgärder som syftar till faktiska minskningar av utsläpp av växthusgaser. Som en konsekvens kommer behovet av kompensation att minska år från år. I bästa fall betyder det att våra kunder på sikt inte behöver köpa någon klimatkompensation alls.

Snabbversion:

# INNEHÅLLET I DENNA BOK PÅ 2 MINUTER

- 1 Att klimatkompensera är att ta ansvar.** Men det kan och bör löna sig. Merförsäljning, starkare varumärke, positivare kundattityder, lägre utsläpp – välj det som är viktigt för dig och verksamheten!
- 2 Klimatkompensation är en del av hela hållbarhetsarbetet.** Utöver miljöeffekten bidrar klimatkompensation genom investeringar i skogsprojekt till ekonomisk utveckling i utvecklingsländer. Lite smartare än att "bara" köpa klimatnytta.
- 3 Träd som kompensation skiljer sig** från andra metoder. De tar upp och lagrar den koldioxid som redan finns i atmosfären. De skapar biologisk mångfald. De ger välfärd till människor i lokalsamhället.
- 4 Trade not Aid.** Inget fel på att ge bistånd, men genom våra Plan Vivo-certifierade skogsprojekt kan du köpa certifierad klimatnytta av småbrukare i i utvecklingsländer. Det är långsiktigt hållbart!
- 5 Köp klimatnytta och få leverans av en mångfald ekosystem-tjänster.** Resultatet av kompensation genom trädplantering och förhindrad avskogning är en ekosystemtjänst.

**tips!**

Vi brukar råda företag att fördela kostnaden för klimatkompensationen på de enheter inom organisationen som orsakat utsläppen. På så vis uppstår ett incitament för de som har budgetansvar att ta itu med att minska utsläppen.

## Innehållsförteckning

**1**

**Roten till det goda** SID. 9

Varför är klimatkompensation en smart affär?

**2**

**Beträda jorden** SID. 23

Varför välja träd?

**3**

**Gör så här!** SID. 41



1

## Roten till det goda

Varför är klimatkompensation  
en smart affär?

Snabbversion:

# VARFÖR SKA JAG KLIMATKOMPENSERA?

- 1 Klimatkompensera först.** Därefter effektivisering och utnyttjande av hållbara energikällor. Inte tvärtom. Det tar för lång tid.
- 2 Skapa en spännande dynamik.** Ingen organisation vill betala för kompensationen år efter år, vilket drar igång kreativitet för att minska kostnaden. Det blir alltså full fart på att bli kvitt fossilbränsleberoendet.
- 3 Att klimatkompensera är att börja omställningen mot det hållbara samhället.** Det är en spännande övergång som bjuder på både risker och stora möjligheter – som att ta ansvar på ett område där politiker och världssamfund i viss mån har misslyckats.
- 4 Klimatkompensation är ett konkurrensmedel.** Fler konsumenter och företagskunder vill göra affärer med företag som tar klimatansvar. Berätta om klimatarbetet och stärk din offert vid nästa upphandling.
- 5 Lyft fram din klimatkompensation!** Många företag integrerar klimatarbetet i sin marknadsföring.

**tips!**

Vill du vara en föregångare? Då ska du klimatkompensera nu. Den globala marknaden för frivillig klimatkompensation omfattar idag endast ca 130 miljoner ton CO<sub>2</sub>e årligen, vilket motsvarar 20 kg CO<sub>2</sub>e per person och år. Marknaden växer dock stadigt.

# Kompensation som hållbarhetsarbete

I takt med att klimatfrågan blivit en ödesfråga för jorden och att konsekvenserna av klimatförändringen uppenbaras har intresset för att klimatkompensera ökat. Företag och organisationer bör sträva efter att minska sina utsläpp av växthusgaser, men klimatkompensation spelar en viktig roll för att snabbt minska sin klimatpåverkan.

Det finns en rad skäl till att organisationer kompenserar för sin klimatpåverkan. Långt ifrån alla handlar om klimat, men vi börjar där.

## Ta ansvar för klimatpåverkan

Alla verksamheter har orsakat och orsakar påverkan på klimatet i form av utsläpp av olika växthusgaser. Att miljön påverkas negativt innebär att man inte gör rätt för sig, man betalar inte för sina externa kostnader. Genom att klimatkompensera tar man sitt ansvar.

## Få en synlig kostnad

Organisationer som klimatkompenserar får en kostnad för sin klimatpåverkan. När man får klart för sig vad denna kostnad är blir den naturliga inriktningen att vilja göra sig av med den. På så vis driver kompensationskostnaden fram kreativa åtgärder vid källan, alltså effektivisering, hushållning, nya lösningar som minskar fossil bränsle-

användning. Det betyder att det blir dubbelt lönsamt att spara; energikostnaden minskar och även kompensationskostnaden. I bästa fall kan till och med hela kostnaden för kompensation täckas av det som sparas genom minskad energiförbrukning.

## Vad är klimatkompensation?

(Engelska: carbon offset)

Det innebär att en viss mängd utsläpp av växthusgaser, vanligen mätt i ton koldioxidekvivalenter (CO<sub>2</sub>e), som man inte lyckats reducera genom energieffektivisering eller på annat sätt, kompenseras genom utsläppsreducerande åtgärder utanför den egna verksamheten. Det kan göras genom att investera i utsläppsriktiga projekt för framställning av förnybar energi, energieffektivisering, genom trädplantering eller i projekt som bevarar skog.



Någon kanske har invändningar och säger att det blir för dyrt att klimatkompensera hela verksamheten. Hittills har den kostnadsposten inte dykt upp i resultaträkningen. Det är dock där den hör hemma.

Klimatkompensation är en nedströms åtgärd på samma sätt som att rena skadliga rökgaser eller återvinna sopor. Det är en temporär lösning, något man gör parallellt med ett arbete inriktat mot att minska behovet av kompensation, till exempel genom effektivisering av produktionsprocesser, byte av teknologi, distanskonferenser i stället för flygresor eller utveckling av klimatsmarta produkter.

### Kompensera först

Ibland hör man de som säger att man först ska

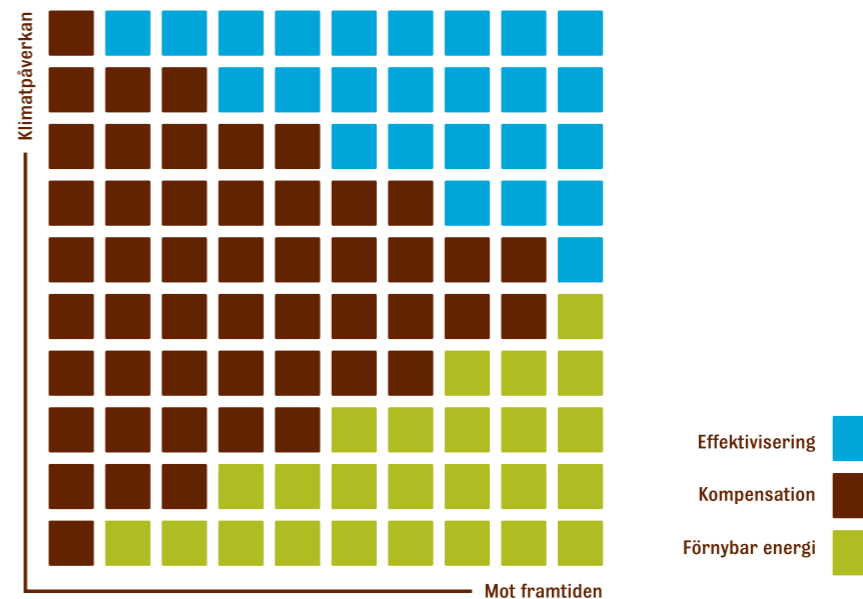
vidta alla tänkbara reduktionsåtgärder innan man kompenserar. Det kan låta bestickande, men vi håller inte med. Man blir nämligen aldrig klar med att spara och effektivisera. Det kommer alltid att finnas något mer man kan göra. Att man först ska bli klar kan bli ett försvar för att inte ta sitt ansvar för klimatet. Man undviker kompensationskostnaden genom att säga att man ännu inte gjort alla reduktioner.

Bilden nedan visar hur man kan tänka kompensation i ett större klimatstrategiskt sammanhang. Behovet av klimatkompensation minskar över tiden i takt med att effektivisering och produktutveckling sker under övergången från fossil till förnybar energi.

### Så här rekommenderar vi våra kunder att agera:

Den lodräta axeln representerar ett företags alla utsläpp av växthusgaser. Man kompenserar för dessa och därefter sätts arbetet igång att energieffektivisera och utveckla nya produkter och affärsmodeller respektive övergång till förnybar energi.

### Klimatstrategi



## Effektivisering räcker inte

Med ett politiskt mål att Sveriges utsläpp ska reduceras med 40 procent till år 2020 är det klokt att sätta igång. Det kommer att vara relativt lätt att i början minska emissionerna, men efterhand som man vidtagit de enklaste åtgärderna blir det allt svårare och mer kostsamt. Att enbart genom effektivisering minska utsläppen med över 80 procent, som är EU:s mål för 2050, kommer inte många industrier och sektorer att klara av. Det kan bara göras genom att göra stora förändringar av det sätt man driver affärerna på. För flertalet företag kommer det att finnas en restpost och den måste man kompensera för. Sverige har satt målet att nettoutsläppen till 2050 ska vara noll, det ska man uppnå genom att de sista procenten utsläpp kompenseras genom växande skog. Vi kan dock vänta oss väsentligt skärpta klimatpolitiska mål då forskarna menar att de är långt ifrån tillräckliga. Enligt vetenskapen bör inte en global uppvärmning överstiga mer än 1,5°. Det innebär att vi måste ner till koldioxidhalt på 350 ppm istället för det politiska målet om 450 ppm.

## Det brådskar

Jordens temperatur ökar. Näringslivet kan inte ställa sig utanför. Ska man minska sin klimat-

påverkan i samma utsträckning som vetenskapsmännen säger att det är nödvändigt och uppfylla sin andel av de mål som regering och EU ställt upp, är det hög tid att börja. Kraven på näringslivet att medverka till att minska de globala utsläppen kommer att växa sig starkare. Mycket görs redan i företagen men trots det ökar utsläppen totalt sett. Så åtgärder brådskar. Att kompensera är en åtgärd man kan vidta direkt, inte minst för att ligga steget före och bygga upp välbehövlig kompetens på klimatområdet som på sikt är ett måste.

## Skapar konkurrensfördelar

Idag finns det en hel del företag, många som förresten är våra kunder, som har en aktiv klimatstrategi och som tjänar pengar på det. Varumärket kan bli starkare, kunderna lojalare och konkurrenskraften öka. Ta det sistnämnda: Det blir vanligare att stora kunder i samband med upphandling vill veta hur stora klimatutsläpp leverantörernas verksamheter har och om de kompenseras för utsläppen. Speciellt i branscher vars produkter och tjänster alla företag behöver, till exempel resor, transporter, kontorsutrustning, trycksaker, IT-tjänster, blir det tydligt att klimatkompensation är ett konkurrensmedel. Det är lätt att inse att företag som vill ta ansvar

- Att energitillförseln ska ske med 20 % förnybar energi år 2020.
- Att drivmedel ska till 10 % bestå av förnybar energi år 2020.
- Energieffektivisering med 20 % till 2020. Som ett riktmärke har EU satt mål att till år 2050 ska en minskning av utsläppen skett med 80 %.

## Riksdagen har 2009 fastställt ytterligare mål för Sverige:

- Utsläppen ska minskas med 40 % till 2020.
- 50 % förnybar energi till 2020.
- Fordonsflottan ska vara fossiloberoende till 2030.

för de utsläpp som orsakas i leverantörsledet, allt annat lika, vill välja den leverantör som har lägst klimatpåverkan.

I branscher där konkurrensen kräver att företagen har ekologiska och rättvisemärkta produkter i sortimentet kan man behöva lägga till klimatkompenserade produkter för att särskilja sig från konkurrenterna. Men då gäller det att skynda på; är man tvåa, trea eller fyra kommer man knappast att märkas.

## Det ena leder till det andra

En del menar att klimatkompensation används för att köpa sig fri från ansvar. Man grönmålar och slipper vidta åtgärder som minskar utsläppen på hemmaplan. Detta stämmer inte med vår erfarenhet. Därför gjorde vi tillsammans med branschkollegan Tricorona en undersökning bland våra respektive kunder. För dessa är kompensation en åtgärd utöver en ambitiös strategi att reducera klimatbelastningen. Kompensationen har i stället för att minska det övriga klimatarbetet ökat detsamma, det vill säga varit en drivkraft. Klimatkompensation är således ett sätt att bekämpa klimathotet på två fronter, dels på hemmaplan genom att påskynda utsläppsreducerande åtgärder, dels genom kompensationsprojekt som reducerar utsläpp och binder koldioxid i utvecklingsländer.

## Att göra läxan både på hemmaplan och bortaplan

Naturvårdsverket har på regeringens uppdrag tagit fram ett underlag till en färdplan för ett Sverige utan nettoutsläpp av växthusgaser 2050. I underlaget understryks att kraftigt minskade utsläpp är den viktigaste förutsättningen för att nå målet men att vi också behöver komplettera med ett ökat upptag av koldioxid i skog och mark samt möjligheten att kompensera i andra länder.

Göra läxan både på hemmaplan och bortaplan, med andra ord.

## När får det kallas klimatkompensation?

För att en åtgärd ska kunna rubriceras som klimatkompensation bör den göras utifrån ett certifieringssystem som är internationellt accepterat. Det finns inga sådana system som godkänner att man kompenserar på hemmaplan. De internationella certifieringar som finns har vanligtvis som krav att klimatkompensationen sker i utvecklingsländer. I Kyotoprotokollet är en del av uppgörelsen att stödja dessa länder som en åtgärd för tekniköverföring, ökad sysselsättning och ekonomisk tillväxt. Utöver minskade utsläpp av växthusgaser förstås.

Träd som planteras i utvecklingsländer får en snabb tillväxt av biomassan tack vare gynnsamma växtförutsättningar. Här hemma växer träden långsammare och när de avverkas finns det lag på att återplantering ska ske. Det är inget fel att stödja trädplantering på hemmaplan. Som vi ser det ska det dock inte kallas klimatkompensation, eftersom det blir missledande kommunikation.

## Kriterier

Det finns flera kriterier som man bör beakta när man ska välja ett klimatkompensationsprojekt.

### Additionalitet: gör pengarna nytta?

Klimatnyttan skulle inte ha skett utan de kronor och ören som investeras i projektet.

**Bidrag till en hållbar utveckling** Förutom att kompensera för växthusgasutsläpp bör projekten alltid ha sociala och ekologiska mervärden.

**Mätbara** Utsläppsminskningarna ska vara kvantifierbara genom vedertagna och erkända mätmetoder.

**Beständighet / Permanens** Kolkrediterna ska ge en beständig klimatnytta.

**Verifierbarhet** Projektet ska återkommande verifieras av tredje part.

**Spårbarhet** Projektet ska vara spårbara och de krediter som genereras förses med unika nummer som registreras och makuleras i ett offentligt register.

## Politiska mål

### Världssamfundet vid klimattoppmötet i Köpenhamn 2009:

- Utsläppen av växthusgaser ska minskas så att temperaturen inte höjs med mer än 2°C jämfört med förindustriell nivå.

### EU har 2008 enats om följande politiska mål:

- Att minska utsläppen med 20 % till 2020 i jämförelse med 1990 års nivå. Om en internationell överenskommelse uppnås är man beredd att höja nivån till 30 %.



# Kompensation som tillväxtmotor

Affärer och klimatnytta ska hänga ihop. Genom att klimatkompensera skapar man klimatnytta. Men det stoppar inte där. Genom att koppla kompensationen till affären blir det inte bara en kostnad utan också en intäkt.

Den bästa kompensationsinsatsen driver affärer. Det finns möjlighet att öka försäljning och kundlojalitet, stärka varumärke och konkurrenskraft, samt höja motivationen hos personalen. Låter det orimligt? Det händer redan idag. Som en inspiration ger vi exempel på kundföre-

tag som profilerar sig genom att plantera träd, så kallade stamkunder. Gemensamt för dessa stamkunder är att de valt Plan Vivo-projekt för att klimatkompensera för sin påverkan eftersom Plan Vivo-standarden är en av de mest respekterade och etablerade på skogssidan.

”Klimatkompensation är en självklar del av vårt miljöarbete men också en förutsättning för att vi ska kunna köpa produkter från hela världen med bibehållen trovärdighet.”

Johan Ununger, VD på Saltå Kvarn

**Saltå Kvarn är ett ekologiskt matföretag** allt sedan starten 1964. Samtliga produkter kommer ifrån biodynamiska och ekologiska jordbruk världen över. Konceptet är extremt framgångsrikt, på sex år har omsättningen gått upp med 435 procent.

U&We har beräknat Saltå Kvarns utsläpp från transporter. Eftersom en del av produkterna kommer från andra delar av världen är det omöjligt att helt komma ifrån klimatpåverkande utsläpp. Baserat på klimatberäkningarna antog Saltå Kvarn en strategi för att effektivisera och reducera utsläppen från transporter. Samarbetet med U&We innebär årliga uppföljningar av transporterna. Saltå Kvarn klimatkompenserar alla sina transporter genom att plantera träd och stödja lokala bönder i Uganda. Detta sänder ett viktigt budskap till kunder och leverantörer samt stärker företagets trovärdighet när det gäller att minimera sin klimatpåverkan.

Saltå Kvarns utsläpp har minskat tack vare att man på vissa sträckor har kunnat välja tåg och båt istället för lastbil. De har också fått en överblick över var klimatpåverkan är störst, vilket gör att de kan sätta press på leverantörer för att få till bättre transportlösningar.



”Hela vår bransch är en del av problemet. Nu vill vi istället vara en del av lösningen. Genom klimatdeklarationen kan vi få hjälp av våra kunder att minska vår påverkan på miljön.”

Richard Bergfors  
VD för Max Hamburgerrestauranger

**För Max Hamburgerrestauranger** har denna klimatsatsning varit den mest lönsamma investeringen i företagets historia.

Max har analyserat sin klimatpåverkan från jord till bord med hjälp av U&We och beslutade som första restaurang att berätta om sin klimatpåverkan på menyerna. Max klimatkompenserar hela sin påverkan genom skogsprojekt i Afrika.

U&We och Det Naturliga Steget bistår Maxi förändringsarbetet. Max har vunnit Green Awards i England som bästa exemplet på hållbarhetskommunikation och har också utsetts till Veckans Affärers Gröna Kapitalist.



“Vi vill påskynda den gröna omställningen av byggbranschen genom att erbjuda våra kunder gröna anbud vid sidan av det ordinarie anbudet.”

Tomas Carlsson, chef för NCC Construction i Sverige

**NCC Construction Sverige** började från och med april 2010 lämna ett grönt sidoanbud till alla anbud över 50 MSEK. NCC blev därmed först i bygg- och fastighetssektorn med att komplettera alla större anbud med ett grönt sidoanbud där kunden exempelvis erbjuds en grön etablering av arbetsplatsen, klimatdeklaration och klimatkompensation. U&We har tillsammans med Det Naturliga Steget hjälpt NCC att ta fram ett spännande kunderbjudande just vad gäller klimatkompensation. I det erbjuder NCC klimatkompensation för alla växthusgaser som uppstår under byggnationsprocessen samt i

alla ingående material. Det är NCC det första byggbolaget som gör. Klimatkompenslösningen som utvecklats tillsammans med U&We och ZeroMission fokuserar på tre områden. För det första genom trädplantering i Uganda i ett projekt certifierat i enlighet med Plan Vivo. För det andra genom certifierade projekt för energieffektivisering och för produktion av förnybar energi i utvecklingsländer. För det tredje satsar NCC på lokala investeringar i anslutning till de byggprojekt som klimatkompenseras. Ett av de första projekten som klimatkompenseras är Vita Örn's passivhus "Klyvaren" i Västra Hamnen i Malmö där den beräknade klimatbelastningen uppgår till 3 110 ton CO<sub>2</sub>e.

Konceptet Gröna anbud är affärsskapande. Med Gröna anbud får NCCs kunder möjlighet att välja ett grönare alternativ.

“Vi hoppas att många kunder väljer att satsa på mer miljöanpassade projekt när de får möjligheten att välja ett grönt alternativ”, säger Tomas Carlsson, chef för NCC Construction i Sverige.



“I och med compensationen jobbar vi mer systematiskt med miljöförbättringar.”

Erica Bertilsson  
marknadschef Classic, Arvid Nordquist

**Kaffe är en av världens största** och viktigaste handelsvaror och beroende på hur kaffet odlas och transporteras kan miljöpåverkan vara väsentlig, bland annat ur klimatsynpunkt. Kaffeböner är också en av de grödor som kan komma att drabbas hårt av pågående klimatförändringar. Vissa delar av industrin har nu insett att klimatfrågan kan vara en ödesfråga och jobbar aktivt för att dels minimera kaffesektorns påverkan, dels anpassa odlingarna för de förändringar som väntas.

Ur ett internationellt perspektiv är kaffekonsumtionen i Sverige mycket hög. Genom en konsumtion på cirka 10 kg kaffe per person och år genererar en genomsnittlig svensk cirka 30 kilo växthusgaser. Arvid Nordquist har länge jobbat målmedvetet med sin miljöpåverkan och var bland annat tidigt ute med att miljöcertifiera sig. När det gäller klimatfrågan har man valt att ge den högsta prioritet. Bland annat ska alla varumärken som Arvid Nordquist äger klimatberäknas, deklarerats och klimat-

kompenseras. Detta gäller till exempel för Arvid Nordquists viner och olivoljor, men framför allt för Classic som är företagets varumärke för kaffe och som nu klimatkompenseras genom omfattande trädplantering i Nicaragua. Klimatkompensationen utgår från beräkningar där U&We studerat klimatpåverkan i hela produktionskedjan från odling till butikshylla. Klimatkompensationprojektet är certifierat enligt Plan Vivo. Classic kaffe är därmed första dagligvarumärket i Sverige, och enda kaffemärket, som fullt ut klimatkompenseras. Detta kommunicerar Arvid Nordquist mycket aktivt i en av de största kampanjerna i företagets historia.

U&We är leverantör av klimatberäkningar, klimatkompensation och utbildning av säljare och agerar även bollplank när det gäller kommunikation. Allt det här gör Arvid Nordquist för man tror på att det ger affärsnytta. Erica Bertilsson som är marknadschef för Classic säger: “Klimatkompensation fungerar som en katalysator för ökad miljömedvetenhet hos oss och andra företag som kompenseras. I och med compensationen jobbar vi mer systematiskt med miljöförbättringar, både för att vi satt ett pris på utsläppen men också för att vi nu förväntas uppvisa vilka förbättringssteg som företaget tar kontinuerligt.”



”Samarbetet mellan företag och kunder har varit en succé från start och engagemanget stort liksom resultatet – trots det lilla bidraget på bara fem kronor.”

Jim Hofverberg  
Fritidsresors Informationsavdelning

**Fritidsresor har sedan 2007** jobbat med klimatkompensation, dels genom att ge charterkunderna möjlighet att kompensera för sin fulla klimatbelastning, men också genom en mer pragmatisk lösning

där kunderna uppmanas bidra med 5 kronor till ett klimatprojekt och där Fritidsresor kontrar med ett lika stort belopp. Den senare lösningen kallad 5+5:- lanserades då man insåg att väldigt få kunder nappade på att betala för full klimatkompensation. Det blev snabbt en succé. Sedan starten och fram till 2011 har mer än 10 miljoner kronor samlats in genom 5+5:- vilket säkerligen gör klimatkampanjen till en av de mest framgångsrika i Sverige.

Sedan 2011 samarbetar Fritidsresor med ZeroMission och WaterAid när det gäller 5+5:-. Kundernas bidrag går till ZeroMissions trädplanteringsprojekt, som är certifierade i enlighet med Plan Vivo, i bland annat Moçambique. Fritidsresors femma går bland annat till Water Aid.



“För Antalis har miljöfrågorna stått högt upp på dagordningen under en lång tid. Dessutom kändes det särskilt naturligt med tanke på att träd som bekant är råvara till papper.”

Christina Nordfeldt  
Global Chain of Custody Manager, Antalis Sverige

**Antalis är en internationell grossistkoncern** i pappersbranschen och finns i 53 länder. De är marknadsledande i Europa och en av de största aktörerna i Sverige. Kunder är bland andra tryckerier och pappershandeln. Antalis Sverige har sedan 1997 ett certifierat miljöledningssystem. För ett par år sedan tog Antalis miljöarbetet ett steg längre genom att erbjuda sina kunder möjlighet att klimatkompensera det papper de köper. Kompensationen görs genom trädplanteringsprojektet i Moçambique. U&We har tillsammans med Antalis anordnat kundaktiviteter i form av

seminarier för att informera om möjligheterna med klimatkompensation.

”När vi för ett par år sedan fick vetskap om att det fanns ett projekt som hade till syfte att lagra koldioxid i träd tyckte vi att vi hade hittat ett sätt att göra skillnad. Samtidigt var det något vi kunde erbjuda våra kunder i den grafiska branschen. Genom att klimatkompensera pappersinköpen och märka trycksakerna med vår klimatsymbol kan de visa sina kunder att de dragit ett extra strå till stacken för ett bättre klot och klimat. Efter att ha fått förmånen att se hur seriöst arbetet bedrivs på plats är jag ännu mer övertygad om att projektet är rätt för oss. Att det dessutom bidrar till ett bättre liv för den fattiga befolkningen och främjar den biologiska mångfalden i området ser vi som en extra bonus.”

Nu sprids konceptet att klimatkompensera till andra Antalis-bolag i Norden och Baltikum, eftersom det är gynnsamt för affärerna. Antalisbolagen i de fyra nordiska länderna beräknar klimatusläppen för sina verksamheter med hjälp av U&We:s webbaserade kalkylverktyg Our Impacts.

antalis <sup>EM</sup>  
Just ask Antalis

”Vi inspirerar våra gäster genom god mat, spännande miljö och god service. Genom vårt samarbete tar Destination Sigtuna ytterligare ett steg och vill nu stimulera besöksnäringen att bli hållbar.”

Camilla Zedendahl, VD Destination Sigtuna

**Besöksnäringen är Sveriges** nya basnäring.

Utvecklingspotentialen är stor och hela näringen ser vikten av en hållbar utveckling. Bara i Sigtuna omsätter besöksnäringen över 20 miljarder och Sigtuna är landets fjärde största hotelldestination. Inom destinationen pågår sedan länge ett aktivt miljöarbete, exempelvis genom Svanenmärkningen.

Med en bärande idé om att tillsammans göra skillnad beslutade Sigtunas hotell och konferensanläggningar samt Stockholm Arlanda Airport att lägga konkurrensen åt sidan. År 2009 började man ta gemensamma steg mot en hållbar besöksnäring och

minskad klimatpåverkan genom att mäta upp och minska de egna koldioxidutsläppen samt följa upp leverantörers klimatpåverkan, däribland tvätt- och fjärrvärmeleverantörer.

Återstående utsläpp kompenseras genom trädplantering i Malawi. Malawiprojektet har blivit en symbol för det gemensamma arbetet och en påminnelse till alla att klimatfrågan är global även om verksamheten är lokal. Att projektet dessutom leder till positiva effekter både ur socialt och miljömässigt perspektiv är också viktigt.

Samarbetet sträcker sig utanför klimatfrågan. Exempel på initiativ som tagits är att servera ekologiskt kaffe på alla anläggningar och erbjuda laddstolpar för el och hybridbilar, vilket lett till att Sigtuna ligger på en fjärdeplats i landet när det gäller flest antal laddplatser. Dessutom sattes bikupor upp på anläggningarna för att stärka den lokala biologiska mångfalden.

U&We har stöttat Destination Sigtuna genom hela projektet med allt från beräkningar, kompetensstöd och råd kring vilka åtgärder som ger bäst effekt. Det är ett nära samarbete där strategi, kommunikation och affärsutveckling är bärande delar i arbetet.

**sigtuna**  
where Sweden begins.

2

## Beträda jorden Varför välja träd?

Snabbversion:

# VARFÖR VÄLJA TRÄD?

**1 Träd och skog lagrar stora mängder koldioxid.** De har stor betydelse för att reglera klimatet. Huggs de ner får vi stora problem...

**2 Skogsjordbruk anses ha en växande betydelse** för livsmedelsförsörjningen i utvecklingsländer. Genom ett mångsidigt skogsbruk och jordbruk i ett, kan småbrukare överleva på sina gårdar. Därmed minskar också flyttströmmen in i redan överbefolkade storstäder.

**3 Skogar levererar ekosystemtjänster.** Vi börjar förstå det, och vi börjar värdera skogens olika funktioner och sätta ett pris på dessa tjänster som kan konkurrera med frestelsen att hugga ner dem.

**4 Plan Vivo är ett förfinat system** för klimatkompensation som funnits i över 15 år. Det innebär samarbete med lokala småbrukare på deras villkor och användning av metoder som garanterar leverans och beständighet vad gäller den kompensation man köpt.

**5 Vinna-vinna situation:** klimatkompensera och hjälp samtidigt till i utvecklingsländer. Kom ihåg att samarbetar man med 1 000 småbrukare hjälper man 6 000 människor – familjerna är stora.

**tips!**

Visste du att dagens halt av koldioxid i atmosfären är ca. 390 ppm. Halten stiger med ungefär 2 ppm per år vilket på sikt kan leda till potentiellt farliga klimatförändringar. Ett sätt att bryta trenden är att plantera träd och skydda skog från avverkning.

# Träd återställer klimatet

En av ZeroMissions viktigaste kompensationsmöjligheter bygger på att återskapa skogar. Träd är oerhört viktiga för både människor och natur. Allra bäst är levande multikulturer som skogsjordbruk. Därför är det precis vad våra kompensationsprojekt handlar om.

## Skogen och klimatet

Skogar står för över två tredjedelar av netto-produktionen på land som med hjälp av fotosyntesen gör biomassa av solenergi, vatten och koldioxid. Den klimatpåverkande koldioxiden tas från atmosfären i och med att träden växer, vilket gör att träd har en potential att lindra människans klimatpåverkan.

Enorma mängder kol finns redan inlagrat i jordens samlade biomassa. Denna kol kan frigges i form av koldioxid till atmosfären när skog avverkas. Fortsätter det ske som idag i snabb takt riskerar jordens temperatur att skena. I och med det är skogen enormt viktig för att reglera klimatet.



Kemisk formel för koldioxidbindande fotosyntes.

## Träd växer snabbare på sydliga breddgrader

På sydliga breddgrader och i utvecklingsländer är skogen och dess roll i samhället mycket olik den i Sverige. 1,6 miljarder människor på sydliga breddgrader beräknas stå i ett direkt beroendeförhållande till skog för sin överlevnad. Samma människor är de som kommer i kläm när kvarvarande skogar nu decimeras.

Träd växer ofta tio gånger snabbare än på våra breddgrader. Detta gör att det finns ett stort kommersiellt intresse att i monokulturer odla exempelvis oljepalm och eukalyptus, vilket ofta är förödande för naturskogar. Trots att vissa länder, bland annat Brasilien, har infört stränga lagar för att motverka avskogning är myndigheter och institutioner svagare än i Sverige vilket gör att efterlevnaden är låg. Korruption gör inte saken bättre.

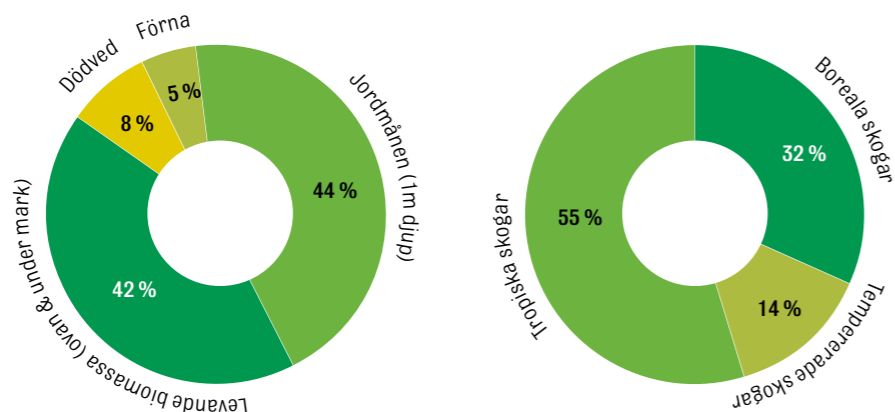
### Visste du att?

- Skogarna tar upp 4,2 miljarder ton kol årligen, det motsvarar ¼ av alla våra utsläpp av växthusgaser.
- Tropiska och boreala skogar lagrar mest kol, men på olika sätt. Tropiska skogar lagrar 56 % av kolet i biomassan och 32 % i jorden. Det kan jämföras med boreala skogar som endast lagrar 20 % av kolet i biomassan och 60 % lagras i marken.
- De tropiska skogarna utgör tillsammans ca 70 % av skogens globala bruttokolsänka.
- Avskogningen i tropikerna gav upphov till koldioxidutsläpp som motsvarar ca 40 % av de globala utsläppen från förbränning av fossila bränslen.



### Skogens kolsänka i siffror

Så här binds kolet i världens befintliga skogar:



Källa: A Large and Persistent Carbon Sink in the World's Forests, Y. Pan, R. Birdsey, J. Fang, R. Houghton, P. Kauppi, W. Kurz, O. Phillips, A. Shvidenko, S. Lewis, J. Canadell, P. Ciais, R. Jackson, S. Pacala, A. McGuire, S. Piao, A. Rautiainen, S. Sitch, D. Hayes (2011) SCIENCE VOL 333

# Att mätta många munnar

På svenska kan agroforestry översättas med "skogsjordbruk". Begreppet i sig signalerar att det handlar om att kombinera både "skog" och "jordbruk".

Agroforestry skiljer sig kraftigt från det konventionella jordbruket. I detta är målet att maximera avkastningen från en enskild gröda. Till skillnad från monokulturer innebär agroforestry att många olika grödor odlas tillsammans med buskar och träd. Det gör att systemet på många sätt efterliknar ett naturligt system. Den biologiska mångfalden bibehålls då insekter, fåglar och annat djurliv

stannar kvar. Frukt, virke, honung och blommor kan säljas på marknaden och småbrukaren får tryggare inkomst året runt. Energibalansen i agroforestrysystemen är också betydligt bättre. De har ett energiinnehåll i det som produceras som är mer än 18 gånger energiinsatsen, jämfört med fyra gånger i de konventionella systemen.

Forskning visar även att klimatnyttan av agroforestrysystem är betydligt högre än för konventionellt jordbruk då systemen har förmågan att binda mer koldioxid. Det gör att kombinationen av träd och grödor är en relativt enkel och kostnadseffektiv åtgärd för att reducera växthusgasutsläpp.

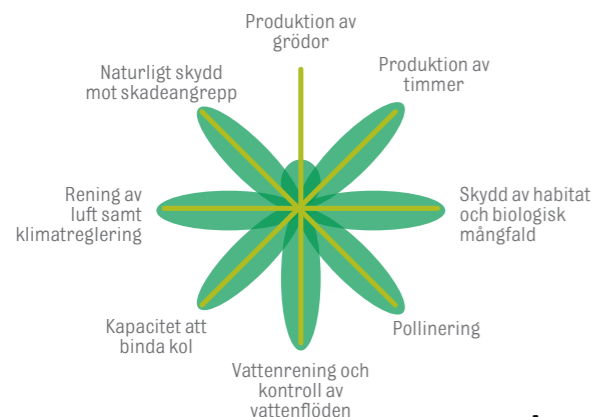


Industrijordbruk. Här är den biologiska mångfalden låg. Bilden visar konventionell kaffeodling i monokultur, Minas Gerais, Brasilien.

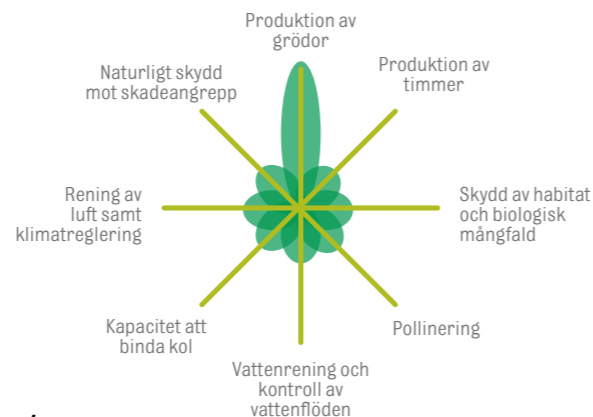


I agroforestry blandas olika växter och den biologiska mångfalden blir därför stor. Fåglar, insekter och annat djurliv trivs. Här är en kaffeodling i skogsjordbruk, Baturuté, Ceará, Brasilien.

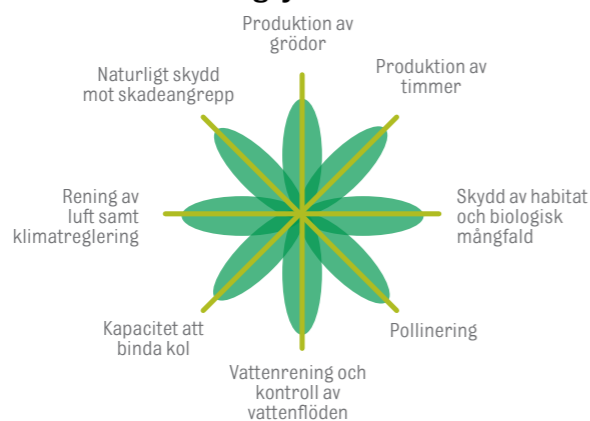
## Naturliga ekosystem



## Intensivt jordbruk



## Agroforestry/skogsjordbruk



Agroforestrysystem har ett antal funktioner och kvaliteter som industrijordbruket saknar. Det kan i stor utsträckning jämföras med naturliga ekosystem.

## Agroforestry ger fler ekosystemtjänster

Träd bidrar inte bara till kolbindning utan fyller många viktiga funktioner. Genom att blanda in träd och buskar i odlingarna händer följande:

- Solkänsliga växter skuggas och jorden torkar inte ut. Med agroforestry återställs vattnets kretslopp.

- Kvävefixerande träd ger förmågan att binda luftkväve och naturlig gödsling för växtligheten runtom, vilket ökar avkastningen av markgrödorna.
- Kvistar, grenar, bark och löv från träden ger marken tillskott av organiskt material som ökar mullhalten.
- Trädens krona skapar ett vindfång som skyddar känsliga grödor.

”Det bästa tillfället att plantera ett träd är för 20 år sedan. Det näst bästa tillfället är idag.”

Kinesiskt ordspråk

- De djupa rötterna kan dra upp mineraler från djupare jordlager som kommer grödorna till godo. Detta ökar skördarna.
- Behovet att använda syntetiska gödningsmedel som producerar växthusgaser minskar.
- Markens naturliga koldioxidupptag stärks

Genom att markens bördighet förbättras, kan marken odlas kontinuerligt och det kommer inte att finnas behov av att till exempel genom svedjebbruk skapa jordbruksmark. Agroforestrysystemet ger också småbrukarna viktiga resurser i form av virke och ved. Denna möjlighet att kunna ta ut virke genom gallring på den egna marken minskar pressen på naturskogarna.

Resultatet av agroforestry är att småbrukaren blir mindre sårbar för skördebortfall och prisförändringar. Koldioxidpengarna som småbrukaren får genom klimatkompensation blir en extra inkomstkälla medan försörjningen från marken i form av virke, livsmedel och försäljningsvaror blir den primära inkomsten. På så sätt leder trädplanteringsprojekten till en långvarig beteendeförändring som ger bättre levnadsvillkor för de involverade människorna.

”Priserna på livsmedel har under de senaste åren stigit till rekordnivåer, bland annat på grund av ökad efterfrågan från en växande befolkning, lägre lagernivåer, bristande investeringar i jordbruket och extrema väderhändelser såsom torka och översvämningar. Många gånger är det de allra fattigaste som drabbas hårdast”, säger Jakob Lundberg på FAO Norden.

Idag används mer än en tredjedel av marken i världen till jordbruk, vilket många gånger har en negativ påverkan på den biologiska mångfalden.

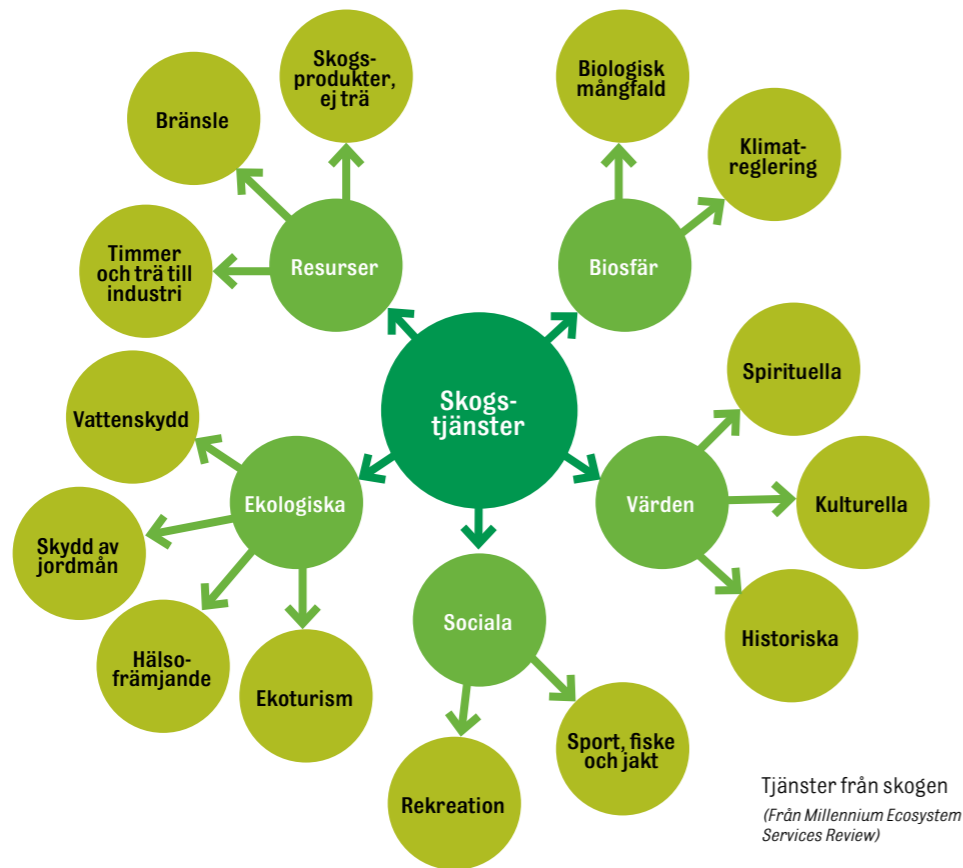
## Många munnar att mätta

Matförsörjning och klimatförändringar är nära sammankopplade med jordbrukets roll. Att trygga basen för matförsörjning är en av de största utmaningar vi står inför. För att klara detta menar FN:s jordbruksorgan, FAO, att jordbruket behöver genomgå en genomgripande kursändring. Möjligheterna ligger i att utveckla klimatsmarta jordbrukssystem som hanterar både matförsörjningsfrågan och klimathotet, samtidigt. Jordbruket måste alltså bidra till både utsläppsminskningar och anpassning till de redan ofrånkomliga klimatförändringarna.

För utvecklingsländerna spelar jordbruket en särskilt grundläggande roll eftersom 75 procent av jordens fattiga befolkning är bosatta på landsbygden och har jordbruket som främsta inkomstkälla. Genom att skapa småskaliga lösningar som stärker människornas livsmedelsförsörjning och ger dem ökade inkomster, minskar risken att de tvingas flytta in till städernas slumområden för att överleva.

## Fler plusvärden av trädprojekten

Av alla tjänster som skogen erbjuder är merparten sådana som är svåra att värdesätta. Land- och skogsägare kommer därför ofta till den felaktiga slutsatsen att skogen är mest värd om alla träd fälls. Detta faktum är en stor orsak bakom den snabba avskogningen i världen. Nya marknads-



mekanismer och initiativ är dock under utveckling för att råda bot på detta, bland annat en marknad för biologisk mångfald som säkerligen kommer att sätta ett högt värde på bevarad skog. Marknaden för koldioxid som nu har några år på nacken fungerar på samma sätt. Genom att värdesätta skogens förmåga att binda atmosfärens koldioxid skyddas stora arealer skog redan idag. Det har även lett till omfattande trädplantering.

För ett par år sedan gjordes en uppskattning av det klimatomfattiga nuvärdet av att halvera avskogningen till 2030. Siffran hamnade på hela \$ 3,7 miljarder vilket motsvarar ungefär en tredjedel av

USAs BNP. Stora värden står på spel. Vad kan du göra för att vi ska vinna matchen mot avskogningen?

När skogar försvinner har det ofta en ödesdiger effekt på lokalbefolkning, lokalmiljö och klimatet. Idag uppskattas cirka en femtedel av människans klimatpåverkan bero på avskogning, vilket är mer än världens samlade transporter.

### Ett helt paket

Klimatkompensation genom trädplantering är en aktiv åtgärd för klimatet. Men egentligen är det ett helt CSR-paket (Corporate Social Responsibility). Det innebär fattigdomsbekämpning,

säkrare livsmedelförsörjning, förbättrad hälsa, lokal ekonomisk utveckling, entreprenörskap och rådgivning till bönder. Lägg därtill att det innebär att småbrukare får kunskap om klimatet och hur man genom agroforestry metoder odlar på ett sätt som ökar jordens avkastning. En del av pengarna som går till projekten går dessutom till skolor och att barnen engageras i klimatarbetet genom att själva plantera och vårda träd. Det finns forskning som visar de positiva effekter som uppstår. Man kan se skillnader i smått som stort mellan byar där bönder är engagerade i trädplantering och

byar där de inte är det. Statistik visar att de som medverkar oftare har plåttak i stället för grästak, tegelsten i väggarna i stället för lera, fönster på husen, oftare har cykel, till och med har mopeder, har mobiltelefoner och mer tillgång på mat. Dessutom är det lika många kvinnor som män som är bönder, vilket gör att kvinnornas ställning stärks.

Vår klimatkompensation är alltså en produkt med stora plusvärden. CSR-värdena är så stora att många företag säkert skulle kunna vara villiga att ge finansiellt stöd även utan att klimatkompensera.

### Solvatten

Solvatten är en svensk uppfinning som renar vatten och räddar liv då den effektivt förhindrar spridning av vattenburna sjukdomar såsom kolera och tyfus. Samtidigt ger Solvatten klimatnytta genom att minska behovet av ved, träkol och andra bränslen vilket reducerar trycket på kvarvarande skogar som tyvärr avverkas i snabb takt.

Solvatten är gjord för att passa enskilda hushåll och rymmer 11 liter vatten. Då Solvatten fylls med vatten och placeras i solen kan den producera rent dricksvatten på 2–6 timmar. En indikator visar när vattnet är drickbart. Att vattnet blir rent beror på den sinnrika konstruktionen som kombinerar pastörisering genom uppvärmning av vattnet till över 55°C med UV-rening. Genom att kombinera flera väldokumenterade metoder för vattenrening kan Solvatten ge mellan 11–33 liter drickbart vatten per dag, liksom varmt vatten att använda för personlig hygien, matlagning och andra syften.

Idag kan Solvatten, U&We och ZeroMission erbjuda företag och organisationer möjligheten att bidra till klimatnytta och distribution av Solvatten i Uganda. Projektet, som är en del av ett större vattenreningsprogram, initierades redan för tre år sedan av U&We och Solvatten gemensamt.



Begreppet ekosystemtjänster har allt fler företag börjat intresseras sig för. Det första steget är att kartlägga vilka av naturens tjänster vi utnyttjar och är beroende av, och om de är hotade. Hur detta slår tillbaka på oss? Kan vi leva lättare på foten och till och med stärka ekosystemen snarare än att medverka till att de försvagas? Vi hjälper gärna till med att kartlägga er situation!



# Plan Vivo



Klimatkompensation via ZeroMission sker genom projekt för trädplantering eller förhindrad avskogning i Mexico, Nicaragua, Bolivia, Moçambique, Uganda, Malawi och Tanzania.

När träden växer binder de stora mängder koldioxid och ju fler träd som planteras, desto mera koldioxid hindras från att bidra till växthuseffekten. Dessutom ger träden ökad välfärd åt dem som planterar, vårdar och använder träden, det vill säga småbrukarna, genom att de får tillgång till frukt, ved och virke. De får också betalt för att plantera träden, vilket på ett påtagligt sätt förbättrar deras levnadsstandard. Syftet med projekten är också att motverka avskogning av värdefull naturskog och att öka den biologiska mångfalden.

Trädprojekten är så kallade VER-projekt (Verified Emission Reductions) och har certifierats enligt Plan Vivo-standarden. Därmed går det att göra utfästelser om storleken på klimatnyttan som uppstår då småbrukarna planterar träd och övergår till ett hållbart skogsjordbruk. Rent konkret betyder det att det utsläpp som kunden vill kompensera beräknas och ett belopp som motsvarar utsläppsmängden investeras i trädplantering. De projekt som får stöd på detta sätt är väl integrerade i den sociala strukturen. Det betyder att den sociala nyttan för lokalbefolkningen är väsentlig.

Plan Vivo är en icke vinstdrivande organisation i Edinburgh med nära samarbete med University of Edinburgh och School of GeoSciences. Man har bedrivit verksamheten sedan 1997, men utvecklingen av standarden började redan 1994 i och med ett forskningsprojekt i Mexiko.

## Beständighet och riskhantering

Vid investering i ett klimatkompensationsprojekt måste beständighet vad gäller klimatnytta samt riskhantering vara viktiga parametrar att ta hänsyn till. När det gäller trädplanterings- och skogsprojekt finns alltid risken att träden som planteras skövlas. Sådana risker måste hanteras och i Plan Vivo-fallet finns riskhanteringskomponenter i varje delprocess. Några exempel är:

- Projekt etableras endast i samarbete med lokala organisationer som har stark lokal förankring samt teknisk och social kompetens.
- Vid rekrytering av trädplanterande bönder måste bonden visa att han/hon äger marken där man planerar att plantera träd och på så vis minimeras risken att någon ska komma och ta marken och träden ifrån bonden.
- Kontrakt skrivs med deltagande bönder som förbinder dem att hålla sig till sin Plan Vivo (planteringsplan).
- Den deltagande bonden får klimatpengar utbetalda i upp till 10 år allteftersom träden växer, vilket minimerar risken för att han/hon ska hoppa av innan träden är stora.
- Högst 90 procent av klimatnyttan får säljas. Resterande del avsätts till en buffert som kan användas vid oförutsedda händelser och skador på planteringarna. Bufferten kan även användas projekten sinsemellan.
- De produkter som kommer från träden, t.ex. timmer, ved, frukt, honung är den slutgiltiga garantin för att träden står kvar. När den deltagande bonden börjar skörda frukterna av sin odling finns inget rationellt ekonomiskt skäl att hugga ner träden.



## Tunga trädfakta

**18 % ...**

... av världens samlade utsläpp av växthusgaser orsakas av avskogning. Detta är exempelvis mer än hela transportsektorn.

(IPCC 2007)

**4 år ...**

... av framtida tropisk avskogning släpper ut lika mycket koldioxid i atmosfären som alla flyg har gjort från flygets gryning till år 2025.

(Sternrapporten 2006)

**\$ 12 000 000 000 000 ...**

... är den uppskattade kostnaden för de skador världens avskogningen har på den globala ekonomin.

(Eliaschrapporten 2006)

”För den första betalningen köpte jag en soffa och två fåtöljer, sedan bord och en byrå. Sedan köpte jag en ko och byggde ett nytt hus. Huset byggde jag för pengar som jag, min dotter och son fick in. De har också mark”.

Beatrice Ahimbisibwe, småbrukare i Uganda

Trädplantering har en hög grad av permanens, även i jämförelse med många andra typer av projekt. Plan Vivo-projekt har snart funnits i två decennier och i de äldsta projekten kvarstår klimatnyttan, vilket är ett bevis för att systemet fungerar. Inte ens FN:s och Kyotoprotokollets mekanismer kan slå det.

### Så här säkras kompensationen

U&We:s koncept för klimatkompensation genom trädplantering är ett samarbete med certifieringsorganet Plan Vivo samt organisationer i respektive land där trädplanteringarna sker. Skogsprojekten genomförs i Mexiko, Nicaragua, Bolivia, Tanzania, Moçambique, Uganda och Malawi. Trädplanteringen kan göras på olika sätt, som rena skogsområden, planteringar av fruktträd eller som tomtmarksavgränsning. Vanligtvis finns det inslag av skogsjordbruk (agroforestry), som innebär att på samma mark kombinera träd med övriga grödor som behövs för egen konsumtion och för försäljning.

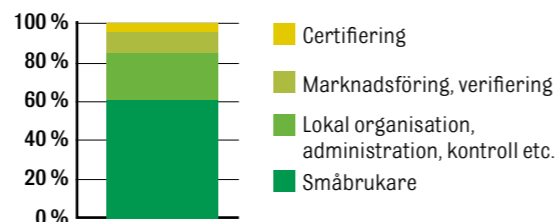
U&We gör beställningar av trädplanteringar till våra lokala partnerorganisationer i det land som kunden väljer. Projekten säkerställs genom att de följer Plan Vivo-systemet, att alla projekt regelbundet revideras av fristående kontrollorganisationer och genom att de krediter som levereras registreras i ett offentligt register, vilket gör att de inte kan säljas flera gånger. Bönderna får löpande rådgivning och hjälp att planera sin markanvändning och får utbildning i program hur träden kontrolleras och sköts.

Det slutgiltiga målet är att lokalbefolkningen ska komma till en punkt där det ses som självklart att träd och skogsbestånd är mest värdefulla när de står kvar och genererar avkastning i form av ved, timmer, frukt och andra ekosystemtjänster. Återplantering blir då självklart varje gång avverkning sker. Detta mål uppfylls relativt snabbt i våra klimatkompensationsprojekt och utgör den största långsiktiga garantin för att skogen ska få stå kvar och att projekten ska leverera den klimatnytta som utlovas.

### Vart går pengarna?

Kostnadsfördelningen i projekten ser olika ut beroende på hur de lokala organisationerna arbetar. Gemensamt för alla projekt är dock att 60 procent av pengarna som den lokala organisationen får in genom försäljning av Plan Vivo-certifikat går till småbrukarna. Diagrammet nedan exemplifierar hur en kostnadsfördelning kan se ut.

### Kostnadsfördelning i ett Plan Vivo-projekt



### Vad gör pengarna, i verkligheten?

På följande sidor presenterar vi några av de projekt vi investerar klimatkompenserande pengar i. Flera av dem finns i anslutning till några av de mest hotade skogsbeklädda områdena i världen. Regionernas skogar hotas av kommersiella jordbruk, en ökande befolkning som livnär sig på det jorden ger, liksom av det som kommit att kallats ”land grabbing”. Det innebär att utländska företag köper upp mark för råvaru- och resursförsörjning. Våra kompensationsprojekt har som mål att vända den negativa trenden och i samarbete med lokalinvånarna utveckla en affärsmodell för en hållbar landsbyggd.

Projekten genererar ekonomiska och sociala fördelar genom att lokalbefolkningen får ytterligare en inkomstkälla. Uthålliga ekosystemtjänster såsom ved, timmer och grödor gör att regionens utvecklas och det skapas en tryggare levnadssituation för invånarna. En ökad penningekonomi gör att företag startats i anslutning till projekten. Till en början förser plantskolor småbrukarna med plantor. Allt eftersom har andra företag skapats såsom bagerier, snickerier, hantverksproduktion och biodling.

Om lokalsamhällena så önskar avsätts också en del av projektpengarna till gemensamma investeringar såsom skolor och hälsokliniker.

Målet är också att bidra till den biologiska mångfalden genom användandet av inhemska arter, öka kunskapen om klimatrelaterade frågor samt bidra med assistans och teknisk support för att bönderna ska komma in på marknader för exempelvis timmer, biobränslen, frukt och djurfoder. Genom återbeskogning främjas också den biologiska mångfalden, vilket är grunden till hälsosamma ekosystem.

Många av projekten ligger i anslutning till nationalparker, natur- och djurreservat. Man säger ”människa staket”, vilket betyder att bosättningar kring dessa reservat fungerar som en buffertzon mellan reservat och samhälle. Utbildning och möjligheter att försörja sig genom våra projekt tar bort behovet av att utnyttja parkerna för till exempel tjuvskytte och illegal avverkning.

### Varannan svensk föredrar att köpa från företag som tar ansvar för att minska klimatpåverkan.

I en opinionsundersökning gjord 2011 av Novus på uppdrag av U&We kartlades svenskars kunskap och attityder till klimatfrågor. Drygt 1 000 personer tillfrågades. Undersökningen visade att klimatansvar har blivit ett konkurrensmedel som företag kan använda sig av i större utsträckning än vad företagen insett.

Resultaten visade exempelvis att hela 56 % föredrar att köpa produkter och tjänster från företag som tar ansvar för att minska klimatpåverkan.

Hälften av de tillfrågade sa också att de behöver mer vägledning när det gäller att hitta produkter som är bra ur klimatsynpunkt.

Att klimatfrågor är viktiga för svenska folket framgick av att drygt 40 % känner oro för att klimatförändringen kommer att drabba dem själva och deras familjer. Detta är viktigt för företag liksom för politiker att känna till eftersom många av dessa människor kommer att göra val av produkter och partier utifrån hur de känner sig lyssnade till och blir tagna på allvar. Frågans vikt understryks av att en arbetsgivares engagemang i klimatfrågan är en faktor som påverkar om man vill arbeta där eller ej för var femte svensk.

A young man with short black hair and a serious expression is sitting in a metal wheelbarrow. The wheelbarrow is filled with several large black plastic bags, each containing a dark, moist substance, likely soil or compost. He is wearing a dark, short-sleeved shirt. The background shows a rural setting with many thin, vertical wooden poles or stakes, possibly for a fence or a trellis system, and some green foliage. The ground is dry and dusty.

# Våra projekt

Vi samarbetar med Plan Vivo i sju projekt i två världsdelar. Alla växer genom att fler och fler bönder engageras, och fler projekt är under utveckling. Vi är stolta över att medverka till att detta händer.

## Jämställdhetsbonus

I flera av våra projektländer, inte minst i Afrika, har krig och AIDS gjort att den manliga delen av befolkningen decimerats. Många småbrukare är därför änkor som, utan de inkomster som projekten ger, skulle levit i svår fattigdom. Dessa kvinnor är också ofta skickliga och lyckas skapa försörjning för stora familjer och finansiera skolgång för barnen. Projekten stärker därmed kvinnornas ställning.

## Moçambique

Endast tio procent av den ursprungliga skogen finns kvar i kustskogarna i Östafrika. Trots detta återfinns anmärkningsvärda nivåer av biologisk mångfald.

I Moçambique finns nationalparken Gorongosa, som har varit hårt utsatt för avskogning och skövling på grund av bosättningar där under det långa inbördeskriget. Där har jordbruket praktiskt taget kollapsat och tillgången till utbildning, sysselsättning och medicinsk hjälp är liten eller obefintlig. Denna negativa inverkan på skog och samhälle tar lång tid att åtgärda.

Projektet syftar till att bygga upp den lokala ekonomin igen genom att etablera en hållbar odling och livsmedelsförsörjning. Det tar bort trycket på hotade naturresurser som ved och timmer och hjälper rehabiliteringen av nationalparken. Sedan starten 2003 har man engagerat 2 800 trädplanterande småbrukare som levererat drygt 340 000 ton koldioxidbinding. När en bonde ansluter sig så får denne plantor av projektet. Moçambique har två regnperioder då träden kan planteras. Här kombineras trädplantering och odling av grödor genom skogsjordbruk. I Moçambique använder man sig av lokala trädarter i olika planteringsprogram, t.ex. kvävefixerade buskar som förbättrar jordkvaliteten och ökar skördarna av hirs, casava och majs för över 1 000 familjer. Andra träd är skuggträd och fruktträd i närheten av husen samt tomtgränsplantering

med många olika arter för att likt ett staket markera bondens marker.

Många bönder berättar att de använder "carbon money" till att köpa det mest nödvändiga som mat och kläder. Vanligtvis bor man i lerhyddor med stråtak, så betalningen används även till att köpa tak av korrugerad plåt. På så sätt kan man skydda sin familj och sina skördar mot väta under regnperioderna. Förutom betalningar till enskilda bönder som planterar träd skapar projektet dessutom kringeffekter. En samhällsfond har skapats vilket gör att även andra som inte är anslutna får möjlighet att låna pengar till att skapa egen verksamhet.

I många av de fattigaste länderna är den genomsnittliga familjestorleken minst sex personer. Det gör att många fler får glädje av våra trädprojekt. I Moçambique betyder det att de 1 000 bönder som deltar kanske i själva verket är hela 6 000 personer.

”När min dotter dog fick vi en riktig kista av trä som snickeriet gjort. Vi fick den av projektet, annars hade vi grävt ner kroppen direkt i jorden.”

Antonio Tovo, småbrukare i Moçambique

## Uganda

Uganda är ett av de fattigaste länderna och projektets främsta mål är att diversifiera och förbättra inkomst-situationen för fattiga småbrukare genom de pengar som genereras via klimatkompensation. Idag har runt 800 bönder Plan Vivo-kontrakt, många av dem kvinnor.

Projektet Trees for global benefit samarbetar med mindre banker på landsbygden där bönderna kan öppna egna konton och få lån för att köpa plantor. Man använder den kommande betalningen från trädplanteringen som säkerhet.

## Malawi

Malawi är ett av världens mest tätbefolkade länder. Behovet av ett hållbart skogsjordbruk är stort eftersom den största delen av befolkningen är bönder. Projektet Trees of Hope strävar efter att förbättra kunskap och medvetenhet om klimatrelaterade frågor hos småbrukare. Det är mer än 1 000 småbrukare som hanterar över 1 miljon träd på över 1 000 hektar. Alla småbrukare är inställda på att få tillgång till koldioxidfinansiering genom att sälja kolkrediter.

## Sri Lanka

Hiniduma Bio link Project har som mål att skapa en grön korridor (biodiversity corridor eller bio link) mellan de sista stora kvarvarande regnskogsområdena, Polgahakanda och Kanneliya, i Galledistriktet i södra Sri Lanka.

I projektet tillämpas något som kallas Analog Forestry Concept. Det är en metod som syftar till att återskapa den lokala biodiversiteten och samtidigt skapa inkomstbringande möjligheter för småskaliga markägare genom att imitera naturens egen sammansättning och de ekosystemtjänster den genererar.

## Tanzania

Emiti Nibwo Bulora är en del av Visbogen som startades redan på 80-talet. Projektet involverar småbrukare som arbetar för att motverka klimatförändringarna i Kagera-regionen i västra Tanzania. Projektet stödjer småbrukare i att få kunskap om trädplantering och annan markanvändning som är både hållbar och ger ekonomisk och social utveckling.

Genom långsiktigt engagemang i trädplantering och efterföljande skötselåtgärder tillsammans med trädjordbruk bidrar bönderna till minskning av växthusgaser i atmosfären och anpassning till klimatförändringarna.



## Mexico

Skogarna i Chiapas- och Oaxaca-regionerna i södra Mexiko har utarmats till följd av skövling på grund av ett ökat behov av tillgång till timmer, betande får och skövling av ek för träkolsproduktion. Projektet Scolel Te som betyder "trädet som växer", bygger på en modell som kombinerar kolbindning och odling. Genom att arbeta med lokala samhällen och småbrukare som ofta har underutnyttjad mark ges en snabb återhämtning av avskogade och förstörda områden.

Projektet är pionjär bland Plan Vivo-projekt och har varit verksamt sedan 1997.

## Nicaragua

Nicaragua är det näst fattigaste landet på västra halvklotet. Projektet Limay Community Carbon Project som är ett samhällsbaserat projekt arbetar med återbeskogning som ett verktyg för fattigdomsbekämpning, ekonomisk utveckling och anpassning av klimatförändringar. Projektet är ett av de yngsta inom Plan Vivo och certifierades 2010. Problemet i Nicaragua är ofta att skog ses som något som står i vägen för annan typ av verksamhet, ofta uppfödning av boskap. Genom Plan Vivo och den rådgivning småbrukarna får genom den lokala organisationen Taking Root, har man lyckats göra skogsbruk till något ekonomiskt attraktivt.

## Bolivia

Projektet bekämpar fattigdom samtidigt som det stärker unika och värdefulla ekosystem i Amazonas regnskog. 6 000 hektar mark i de subtropiska lågländerna i Amazonas flodområde återbeskogas genom småskaligt skogsbruk i samarbete med lokala familjer. Projektet genomgår nu en process för att bli validerat och certifierat i enlighet med Gold Standard, en certifiering som säkerställer hög kvalitet vad gäller miljöintegritet, socialt ansvarstagande och bidrag till hållbar utveckling.



3

Gör så här!

Snabbversion:

# GÖR SÅ HÄR!

- 1 Ta in offert.** Att välja kompensation kan göras på olika sätt. Genom att begära offerter får du ett urval av olika lösningar och kvaliteter och får lyssna på olika argument.
- 2 Se till att få ut max effekt per krona.** När man beslutar sig för kompensationsätt tycker vi man ska fråga sig vad man verkligen vill och sätta ambitionsnivån högt.
- 3 Välj ett projekt som kopplar till företagets kärnverksamhet.** Till exempel ligger skogsprojekt närmare en pappersproducent och energiprojekt närmare ett energiföretag.
- 4 Håll utkik efter plusvärden.** Idag är kvaliteten generellt hög på kompensationsprojekt. Håll ögonen öppna på vad du får och vad projektet ger utöver själva klimatnyttan.
- 5 Träd och skog berör våra känslor.** Vi minns våra kojor, klätterträd, och glädjen att komma tillbaka till våra kantarellställen. Det gäller även dina kunder och medarbetare.

## tips!

De lokala Plan Vivo-organisationerna och bönderna vill att vi besöker dem. Cirkeln sluts när de träffar dem som köper deras ekosystemtjänster. Som besökare kommer du till trakter dit inga turistresor går. Att själv möta småbrukarna och få förvissa sig om hur ens pengar gör nytta inger glädje och motivation. Och det blir mycket att kommunicera när man är tillbaka!

# Att välja kompensationsprojekt

Det finns ett antal olika typer av kompensationsformer och kompensationsprojekt att välja mellan. Valet tycker vi bör styras av anledningen till varför en organisation eller företag väljer att klimatkompensera, vilket kan variera kraftigt. Avsnittet nedan är en vägledning för att komma till rätt beslut.

## + Kompensation rätt och slätt

Vill ni kompensera utan att ställa andra krav än att kompensationen ska ge klimatnytta. Vilket sätt du väljer är då mindre viktigt, men välj inte bara billigast möjliga utan försök hitta ett

projekt eller kompensationsform som i alla fall inte för med sig negativa bieffekter. Undvik dock utsläppsrätter eftersom klimatnyttan av dessa är tveksam.

## + Du vill inte bli ifrågasatt

Om organisationen känner att man inte har självförtroende att motivera sitt val av projekt och man är rädd att bli kritiserad, välj då en kompensationsform med officiell status, utsläppsrätter eller CDM-projekt eftersom de

ingår i EU:s handelssystem respektive FN:s Kyotoprotokoll. Då är risken låg men möjligheterna att till exempel få ut de aspekter som nämns nedan mer begränsade.

## + Du vill kommunicera det

Vill man dessutom kommunicera om kompensationen skärps kraven. Det ska gå att berätta om den nytta företaget medverkar till. Att människor där projektet finns vill ha det och gynnas av det, att miljön och klimatet förbättras. Det ska finnas potential för "story telling". Man ska kunna besöka projektet för att bli inspirerad. Det ska kunna gå att filma och ta foton. Här finns möjlighet att bygga upp engagemang från

kunder och medarbetare. Dessa krav är inte uppfyllda vid all form av kompensation. Då kanske utsläppsrätter faller bort, eftersom det är en abstrakt och svårkommunicerbar metod. Välj hellre projektbaserad kompensation, CDM-projekt eller projekt från frivilligmarknaden. Men kräv även av dessa att de har kommunikationspotential.



## Det ska vara gynnsamt för verksamheten, affärerna & varumärket

Då ställs högre krav, eftersom det bör vara ett projekt som kopplar ihop med organisationens affärsverksamhet. För exempelvis ett företag som bygger på teknik och ingenjörskonst kan energiprojekt stämma överens med affärsmodellen. Organisationer inom livsmedel, jordbruk eller skogsbruk kanske väljer projekt med fokus på träd och skog, eftersom deras verksamhet grundar sig på denna naturresurs. På samma sätt om man är i pappers-, möbel- eller byggbranschen eller använder dessa resurser. På så

sätt blir det en logik mellan kompensationen och organisationens verksamhet. Det kan även vara intressant att hitta en geografisk koppling, det vill säga ett projekt som ligger i ett land och en region där organisationen är verksam eller där man tar råvaror ifrån. Vi menar att klimatkompensation inte ska vara en kostnad utan en investering som är ekonomiskt gynnsamt i form av varumärkesbyggnad, positiva kunder och ökad försäljning. Här har olika projekt olika kommunikationspotential.



## Hållbarhet, fattigdomsbekämpning, lokal utveckling & ekosystemservice

Det finns CER- (Certified Emission Reductions) och VER-projekt (Verified Emission Reductions) som ger klimatnytta och just inget mer. Ett sätt att säkra att de inte har negativ inverkan på miljö och sociala förhållanden är att de har Gold Standard-certifiering. Då riskerar man inte att få kritik. Men här finns större möjligheter. Det finns projekt som innebär att man köper klimatnytta men får leverans av ett helt paket med hållbarhet, förbättrade levnadsvillkor

för lokalbefolkning, anpassning till klimatförändring, biologisk mångfald och återställd miljö. Här finns CDM-projekt och projekt från frivilligmarknaden att välja bland. Men ju fler önskemål man ställer upp desto mer pekar det mot småskaliga projekt i samarbete med lokalbefolkning. Våra Plan Vivo-projekt är dessutom uppbyggda nerifrån och upp i samarbete med lokala småbrukare. Det är småbrukarnas förutsättningar och önskemål som står i fokus.



## Transparens

Projekten ska på ett tydligt sätt redovisa hur klimatnyttan uppstår. De ska kontrolleras årligen och resultaten ska verifieras av tredje part. Detta är minimikrav. Härutöver menar vi att det är bra att kunna ha kontakt med projekten, få foton och filmer och berättelser om hur det går. Det finns många projekt, även CDM-projekt där detta önskemål inte uppfylls därför att det är

långt mellan projekt och köpare. Våra Plan Vivo-projekt är bra exempel på projekt med transparens. Dessa projekt vill ha kontakt med slutkund, man välkomnar besök och kan i många fall redovisa helt öppet precis vilka småbrukare som är engagerade samt var och vad de planterar. Välj själv om du vill se det live på plats eller föredrar att se det digitalt i Google Earth.



## Återställa klimatet

De flesta projekt har som syfte att minska användningen av fossil energi, exempelvis vindkraft, och det är bra. Andra projekt, och då talar vi om projekt som har med skogen att göra, till exempel Plan Vivo men även andra trädprojekt,

tar upp koldioxid och binder den. Detta är ett återställande och en minskning av den koldioxid som redan har släppts ut. Här kan man fundera över vad man tycker är viktigast.



## Prisvärt

Ett klimatkompensationsprojekt ska vara prisvärt för våra kunder, det vill säga ge stor total nytta per investerad krona. Många typer av projekt, speciellt FN-projekt har byråkratisk certifieringsprocess som slukar tid och pengar. Detta får kunden betala för. Att bevara skog och plantera träd är en av de mest kostnadseffektiva miljöåtgärderna som finns. Detta faktum i kombination med trädets symbolvärde gör skogsprojekt väldigt attraktiva. Däremot gäller det att inte välja det billigaste skogsprojektet. Många involverar inte lokalbefolkningen utan bygger på uppköp av mark och plantering av snabbväxande arter såsom eukalyptus, vilket ofta är förödande både socialt och miljömässigt. Dessa projekt är billiga att genomföra och administrera och har ofta hög beräknad klimatnytta,

därför det låga priset per ton CO<sub>2</sub>e. De är däremot inte prisvärda som kompensationsalternativ eftersom de ofta kritiserar och därför inte är lämpliga att kommunicera.

Vid val av trädplanteringsprojekt bör man istället välja ett projekt som utgår från lokala trädarter (som inte alltid är snabbväxande) samt lokalbefolkningens behov och som bygger på utbildning, teknisk assistans samt ekonomiska medel riktat direkt till dem. Så fungerar alla projekt som är certifierade i enlighet med Plan Vivo. Dessa projekt är relativt sätt dyrare per ton CO<sub>2</sub>e, men ändå prisvärda, då ett sådant arbetsätt är nödvändigt för att skapa projekt som har beständig klimatnytta över lång tid och har sociala och miljömässiga plusvärden.



## Fem steg med ZeroMission

ZeroMission är en helhetslösning för företag med höga ambitioner inom klimatområdet. En strategi och ett sätt att arbeta som hjälper företag att kartlägga utsläpp, sätta mål, utveckla åtgärdsplaner och minska fossilbränsleberoendet och utsläpp av växthusgaser. Det görs så att företagets affärer och varumärke stärks, samtidigt som det minskar det ekologiska och klimatmässiga fotavtrycket. Innehållet i ZeroMission framgår av de fem stegen på nästa sida.

### Definiera

**Bestäm vilka emissioner** som ska mätas. Välj främst de största utsläppskällorna, men också de som det går att göra något åt. Vill man mäta företagets utsläpp är Scope 1 och 2 obligatoriska (olika systemgränser och omfång definieras i så kallade "Scope" eller "omfång" enligt Greenhouse Gas Protocol). Indirekta utsläpp, Scope 3, är de som uppstår exempelvis uppströms hos

leverantörerna respektive nedströms i användningen av företagets produkter. De flesta vill mäta resor och transporter, pappersförbrukning är också vanligt. För många företag, t.ex. inom servicesektorn, verkstäder och handel, är de största utsläppen indirekta. Vi ger gärna råd om hur man ska gå tillväga. Framför allt om hur klimatkompensationen ska gynna affärerna.

### Mäta

**För att göra detta har U&We** ett kraftfullt webbaserat verktyg, Our Impacts. Det är en webplattform för att kalkylera klimatutsläpp och styra klimatarbetet. Genom att använda Our Impacts kan olika enheter inom en organisation leverera data. Programmet beräknar utsläppen för de ingående enheterna och redovisar resultatet för företaget i sin helhet. Plattformen gör det möjligt att jämföra olika enheter med varandra och möjliggör även historiska jämförelser över år, liksom

att sätta utsläppsmål och mäta hur man når målen. Alla utsläppsfaktorer är inbäddade i programmet och uppdateras automatiskt, vilket gör att man inte måste vara klimatexpert för att använda verktyget. Our Impacts effektiviserar arbetet att göra klimatbokslut, vilket innebär att man sparar pengar. Att använda Our Impacts är ett sätt att hålla koll på utsläppen. Men utsläppsberäkningar kan göras även på andra sätt och vi hjälper naturligtvis till att göra det.

### Analysera

**Vi granskar data** för att bedöma rimlighet och gör extrapoleringar om data saknas. Om företaget gjort mätningar hjälper vi till att validera dem, så att till exempel korrekta emissionsfaktorer använts. Vi kan även analysera data och skriva en rapport där vi

föreslår åtgärder. Vi rekommenderar att genomföra en intervjuundersökning bland personal eller andra intressentgrupper för att få ett nuläge att mäta t.ex. kunskap och medvetenhet mot, när man senare vill se effekt av en åtgärdsplan.

### Engagera

**Varje framgångsrikt klimatarbete** kräver att man lägger fast strategier för verksamheten. Vårt verktyg för detta kallar vi Vision & Handling, en arbetsprocess för att hjälpa en grupp att genom fakta och värderingar definiera en gemensam plattform. Under en dags work-

shop går företaget från vision till konkret handling. Dessutom skapas ett engagemang, eftersom alla som deltagit i seminariet omfattas och förstår innebörden av slutprodukten.

### Agera

**Vi rekommenderar att man** börjar med att klimatkompensera. Därefter vidtar arbetet att effektivisera och spara liksom att byta till förnybar energi. Produkter med stor klimatpåverkan bör fasas ut och ersättas med produkter med mindre. Detsamma gäller egna eller leverantörers produktionsmetoder. Nya affärsmodeller bör övervägas för att nå de utsläppsreduktioner som på sikt är nödvändiga.

Det är sannolikt att medarbetare, främst kanske säljare, måste utbildas för att få ett gediget engagemang och för att de ska kunna förklara för kunderna hur företaget arbetar med klimatfrågorna. Kommunikationen utåt är viktig. Transparens och öppenhet ger trovärdighet. Vi menar att klimatstrategierna ska driva affärerna och då gäller det att kommunicera företagets utsläppsreduktionsmål och åtgärder.



# Verifierad av ZeroMission

Våra kunder erbjuds att använda vår märkning som ett bevis på ansvarsfull klimatkompensation. Det innebär att följande nio punkter är uppfyllda.

1. Klimatkompensation görs genom ZeroMission.
2. Klimatkompensation sker genom projekt av hög kvalitet, där det går att spåra vart investerade pengar tar vägen.
3. Projekt med hög additionalitet, d.v.s. en garanti att investerade pengar ger klimatnytta.
4. Projekt som verifieras av tredjepart.
5. Projekt som bidrar till social och miljömässig hållbarhet.
6. Projekt som ges ett unikt certifikatnummer och registreras i ett offentligt register för att undvika att försäljning sker flera gånger.
7. Genom en avsiktsförklaring förbinder företaget sig att arbeta med en klimatstrategi som gör att man minskar sin klimatpåverkan. Minskning första året ska uppgå till minst tio procent.
8. Företaget redovisar sina beräkningar och vilka avgränsningar man gjort.
9. Beräkningen av de utsläpps som kompenseras är antingen gjord alternativt verifierad av U&We.



# Klimatneutrala företag, finns de?

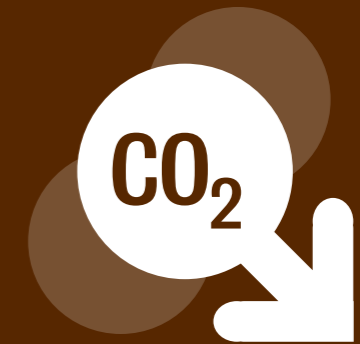
Idén med att göra en organisation klimatneutral är att man minskar sina utsläpp och kompenserar resten. Det är mycket lovvärt och det stödjer vi.

Vill man i sin kommunikation hävda att man är klimatneutral ska man inkludera produkternas utsläpp både från leverantörer samt kunder. Tyvärr visar det sig ofta att man vid beräkningen av sina utsläpp inte tagit med alla de indirekta utsläpp som kommer från ens underleverantörer, kanske inte heller alla transporter eller användningen och återvinningen av de egna produkterna. Risken är också att man bara räknat på vissa växthusgaser men missat andra.

Uttrycket klimatneutral ger då sken av att man kommit längre i klimatarbetet än man faktiskt gjort. Många företag som idag kallar sig klimatneutrala är precis i början på en omställning som kan komma att ta flera decennier och då blir det fel att använda ett begrepp som signalerar att man kommit till vägs ände. Det blir då lätt för kritiker att skjuta håll på påståendet. Enligt standarden för egna miljöuttalanden ISO 14021 sätts kraven att samtliga utsläpp ska vara inkluderade, både direkta och indirekta, något som inte är helt lätt att fastställa. Slutsatsen som vi drar är att inget företag kan hävda att det är klimat neutralt.

Vi avråder därför våra kunder från att använda uttrycket klimatneutral i sin kommunikation.

Tilläggs kan att riktigt klimatneutral är man egentligen först när man också betalat tillbaka sin skuld av utsläpp. Det vill säga alla historiska utsläpp, som fanns innan den dag man började kompensera.



zero mission

U&We

Catalyst for Good Business

Tack Antalis för det vackra pappret!

TEXT U&We & Futerra Sustainability Communications

DESIGN Futerra Sustainability Communications

PAPPER Scandia 2000 smooth 150g inläga & Brun board 300g i omslag från Antalis.

TRYCK Strokirk-Landströms, 2012

© U&We 2012



Märkningen gäller inlagans papper.

100% returpapper i omslaget.

Såväl papper som tryck är klimatkompenserat genom trädplantering i Moçambique.